

TA 2017/7 TORVET, TRONDHEIM

Miljøgeologisk overvåking

Ingrid Halvorsen

Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU)

Storgata 2, Postboks 736 Sentrum, 0105 Oslo

Telefon: 23 35 50 00

www.niku.no

Tittel TA 2017/7 Torvet, Trondheim Miljøgeologisk overvåking	Rapporttype/nummer NIKU Oppdragsrapport 66/2017	Publiseringsdato 01.02.2018
	Prosjektnummer 1021114	Oppdragstidspunkt 13.06.2017
	Forsidebilde Multiconsults bemannende borerigg, Fotograf Ingrid Halvorsen, Da61924 NIKU_20.JPG	
Forfatter(e) Ingrid Halvorsen	Sider 25	Tilgjengelighet Åpen
	Avdeling Arkeologi	

Prosjektleder Ingrid Halvorsen
Prosjektmedarbeider(e) Ingrid Halvorsen
Kvalitetssikrer Chris McLees

Oppdragsgiver(e) Trondheim kommune, utført av Multiconsult

<p>Sammendrag</p> <p>Tiltaket bekreftet tilstedeværelsen av intakte kulturlag i enkelte av borehullene – alderen på disse er uvisst ettersom det ikke ble tatt C14 prøver. Dette ettersom det allerede finnes dateringer fra området. Høyden på steril ble funnet i de fleste borehullene og synker fra Prinsenkryset inn imot Torvet sentrum.</p>
--

Emneord Miljøgeologisk undersøkelse, overvåking, borerigg
--

Avdelingsleder

Lise-Marie Bye Johansen

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	7
1.1	Administrativt.....	7
2	Bakgrunn og problemstillinger	8
3	Kjente arkeologiske forhold	9
4	Undersøkelsen: metode, gjennomføring og resultater.....	10
4.1	Bakgrunn	10
4.2	Lagsekvensene i boreseksjonene: beskrivelser og tolkning.....	11
5	Oppsummering og konklusjon	20
6	Litteratur.....	22
7	Vedlegg.....	22
7.1	Fotoliste.....	22

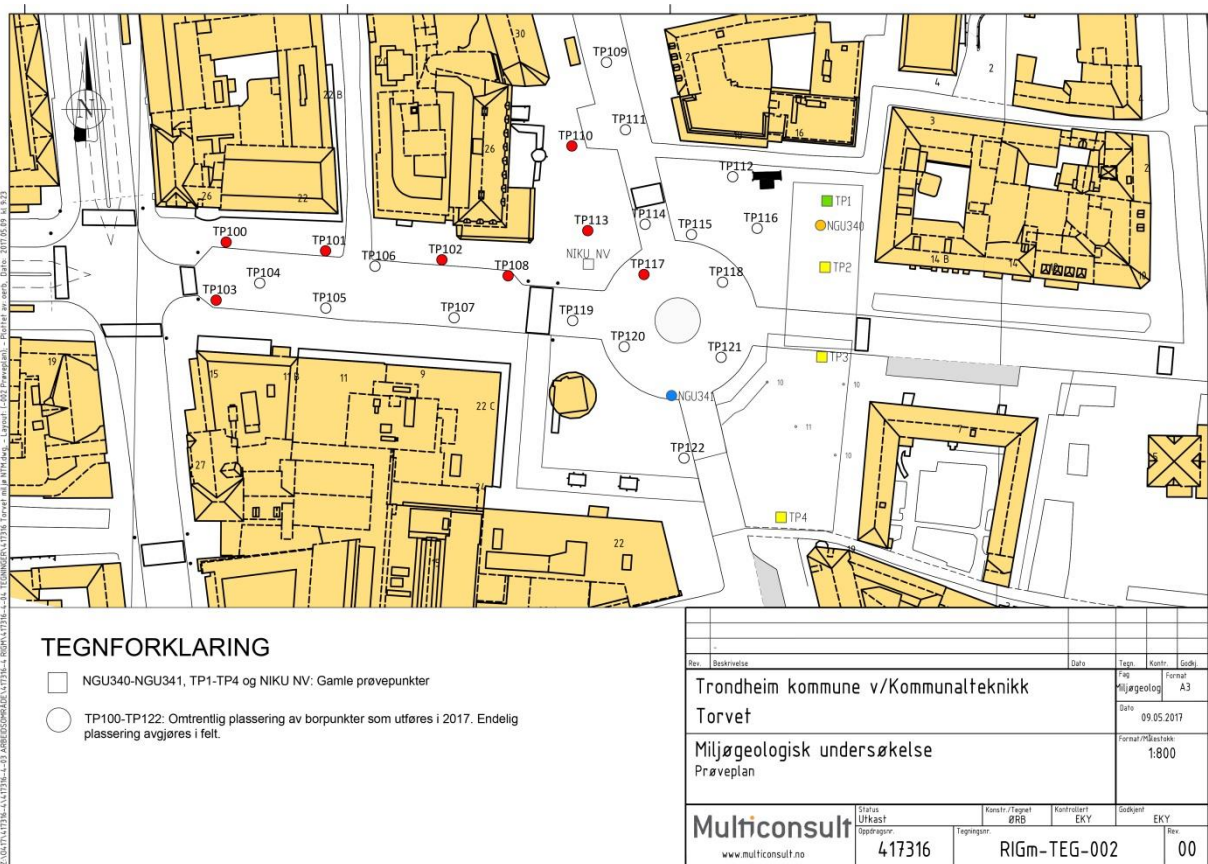
1 Innledning

1.1 Administrativt

Det vises til bestilling fra Riksantikvaren i brev datert 19.05.2017 (ref. 07/00814-89) med oppdragsbestilling hvor tiltakshaver, Trondheim Kommune ønsket inngrep i automatisk fredede kulturminne i forbindelse med miljøgeologisk undersøkelse på Torvet, Trondheim (Askeladden ID 90288). Trondheim kommune søkte her om tillatelse til en undersøkelse med borerigg for kartlegging av masser for håndtering, samt en undersøkelse av gitte massers forurensningsgrad. NIKU svarte på bestilling ved tilsending av prosjektbeskrivelse og budsjett datert den 06.06.2017. Ordlyden i Riksantikvarens oppdragsbestilling var som følger:

«Riksantikvaren ber Norsk Institutt for kulturminneforskning (NIKU) om å utarbeide forslag til prosjektbeskrivelse og budsjett for arkeologisk ivervåkning og dokumentasjon av utvalgte borepunkter. Undersøkelsen skal begrenses til det omfanget som er nødvendig for å fremskaffe ny informasjon om kuturlagsforekomst, høyder på steril mm. som kan benyttes i dispensasjonsbehandling av gjenværende tiltak på Torget, i Munkegata og Kongens gate.»

Tillatelse til inngrep med arkeologisk overvåkning datert 07.06.2017 godkjent NIKUs utvalg av punkter som skulle overvåkes av arkeolog (ref. 07/00814-91). I prosjektbeskrivelse la NIKU frem 8 av 22 punkter som ble planlagte satt ned i området, hvor det er gjort lite eller ingen arkeologiske undersøkelser fra før (se figur 1).

Figur 1: Oversiktskart fra Multiconsult, med NIKUs borepunkter som ble overvåket i rødt.

2 Bakgrunn og problemstillinger

Torvet i Trondheim er et av de områdene hvor det gjennom tidene er gjort større og mindre arkeologiske overvåkinger og utgravninger. Det er registrert kulturlag og konstruksjonsrester fra jernalder og middelalder på Torvet og i området rundt Prinsenkrysset (for eks. TA2013/2 og TA2016/13). Området har også blitt utsjaktet uten arkeologiske undersøkelser på 1950-60 tallet for etablering av vei, vann, avløp osv. Dette er noe som gjør at det finnes god kjennskap til flere deler av området.

Riksantikvaren oppfattet denne miljøgeologiske boreundersøkelsen som en god mulighet til å kartlegge ytterlige områder, hvor det enten ikke er gjort arkeologiske undersøkelser, eller områder hvor det er blitt forstyrret uten arkeologiske undersøkelser. Dette ble derfor tatt under betraktning ved utarbeidelse av prosjektplan.

Ut av de 22 borepunkter som ble satt ned ønsket NIKU overvåking på 8 av disse. Grunnlaget for utvalg av disse 8 punkter har bakgrunn i at det ikke er gjort arkeologiske undersøkelser hvor borepunktene ble satt ned. Punkt TP100, TP101, TP102 og TP108 ble satt ned i Kongens gate. TP100 og 103 er lagt nært opp til Prinsenkrysset, hvor det i 2013 ble gjort funn av groper fra romertid (McLees 2013). Det var derfor interessant å kartlegge om denne form for aktivitet kan ha strukket seg til lengre øst for krysset.

TP101, TP102 og TP108 ble planlagt satt ned i Kongens gate, i grunn hvor vi mangler kunnskap fra arkeologiske undersøkelser eller eldre utsjaktninger.

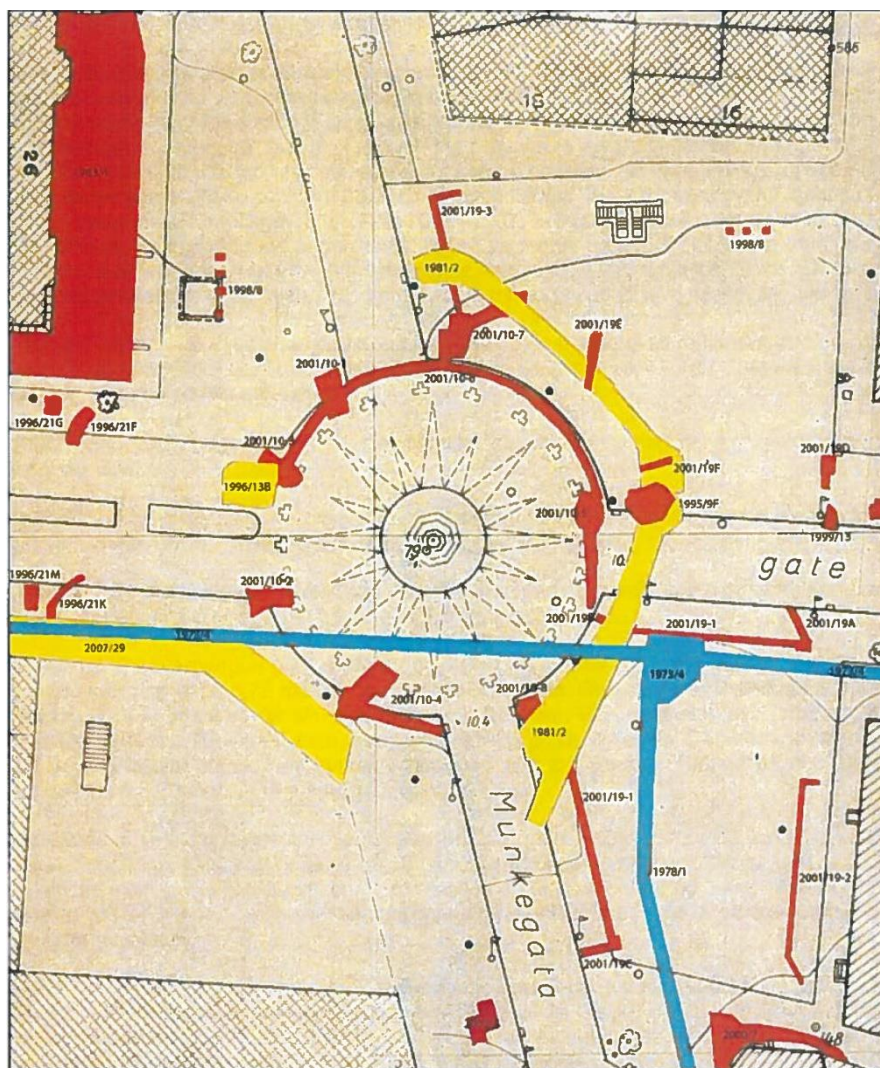
Punkt TP110, TP113 og TP117 ble satt ned i området på øst-siden av Torvet. Her ble det i 2014 gravd et 2x1 m prøvehull hvor det ble funnet moderne grop fra 1800-tall, utover dette er det ikke gjort arkeologiske undersøkelser (McLees et al 2014).

3 Kjente arkeologiske forhold

Torvet har blitt sjakket og gravd i flere omganger opp til 1970-tallet. Det er etter 1973 gjort flere større og mindre undersøkelser, både arkeologiske overvåkninger og utgravninger på Torvet i Trondheim (Reed 2011). Gjennom utgravningene i 2015 (TA2015/18)) og i 2016 (TA2016/3)) har mye av Torvets østre del blitt utgravd.

I Kongens gate fra Prinsenkrysset og vestover ble det i 2013 (TA 2013/2) gjort en større arkeologisk undersøkelse i forbindelse med nytt kollektiv knutepunkt. Her ble det påvist groper nede i sanden (antatt til å være steril grunn) som ble datert til romertid. I selve Prinsenkrysset og øst for det inn i Kongens gate er det ikke gjort arkeologiske undersøkelser, men det er på sent 1960-tall gjort sjakting i Kongens gate, for etablering av nytt asfalt dekke (McLees 2013).

Det ble i 1983 (TA 1983/4) utsjaktet langsmed Munkegata 26. Her ble det dokumentert tilkomst av kulturlag og den sterile grunnen ble satt til 9,10 moh (se figur 2) (Reed 2011).

Figur 2: Oversikt kart fra oppdragsrapport 230/2011 (Reed 2011). Oversikt over tidligere arkeologisk undersøkte områder i og rundt Torvet.

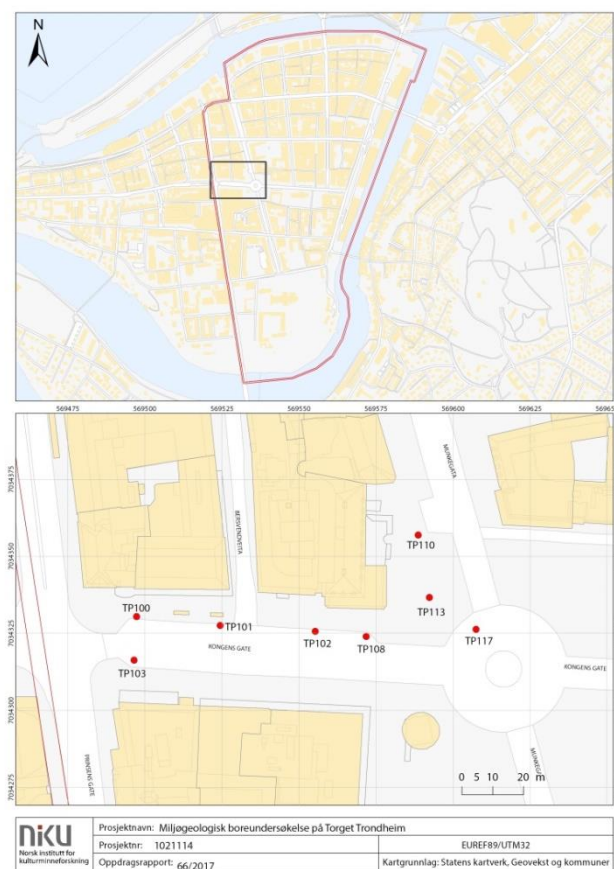
4 Undersøkelsen: metode, gjennomføring og resultater

4.1 Bakgrunn

Arkeologen fra NIKU som gjennomførte feltarbeidet var Ingrid Halvorsen ved NIKUs distriktskontor Trondheim. Multiconsult ble ansatt av tiltakshaver Trondheim kommune for gjennomføring av arbeidet. Punkt for boring var markert av Multiconsults Øystein R. Berge dagen før NIKUs overvåking, som ble gjennomført mandag 13. juni, 2017. Undersøkelsen ble gjennomført i henhold til vilkår i vedtak fra Riksantikvaren.

Tiltaket i dette prosjektet omfatter en vertikalboreserie på i alt 22 punkter, hvorav 8 ble overvåket av NIKU. Borehullene skulle ha et maksimum på 10 cm i diameter og 2m i dybde. Hullene ble åpnet med naverbor operert av Jørgen Forbord med hjelpemann Oddbjørn Rønning for Multiconsult, som også hadde ansvaret for gravetillatelse, håndtering av masse og igjenfylling av borehullene.

Dybden på vertikalboringen ble i forarbeidet estimert til ca. 2 meter ned til undergrunn, men i det faktiske arbeidet varierte dette noe. Enkelte steder ønsket ikke Multiconsult å gå dypere enn 1 m på grunn av vann og avløpsledninger på punktet det skulle bores ikke hadde blitt detektert i forkant. Enkelte steder var det også fordelaktig å gå ned 3 m for å finne steril undergrunn. Tre av punktene TP 101, TP 102 og TP103 ble flyttet ut i veibanen i Kongens gate. Grunnlaget for dette var at det ble påvist kabler på punktene hvor det ble planlagt boring. Dette medførte en flytting på ca. 1 meter sørover. Ut over detaljene beskrevet over gikk feltarbeidet som planlagt.

Figur 3: Oversiktskart med området markert i rødt og punktenes utspreidning med røde merker.

4.2 Lagsekvensene i boreseksjonene: beskrivelser og tolkning

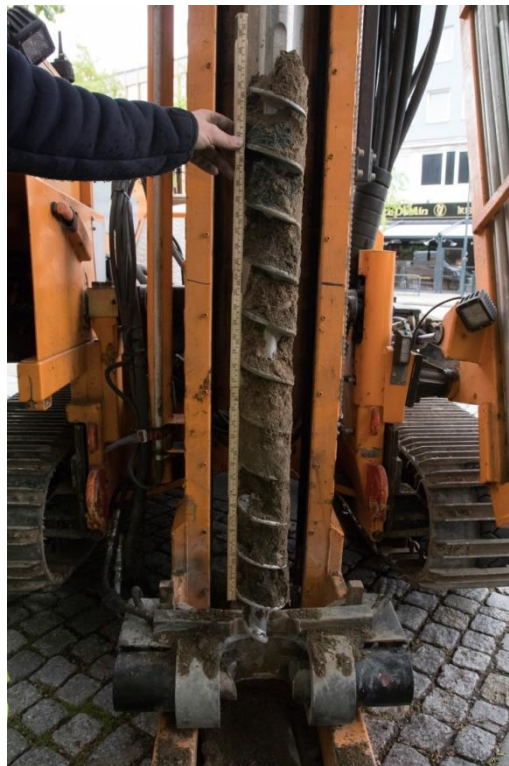
Lagdelingen i de enkelte borehullene er beskrevet og tolket hver for seg under. Her er det gitt en enkelt gjenfortegnelse av innholdet i de forskjellige borehullene. Ettersom dette er små kikkhull ned i bakken er det ikke mulig å trekke sikre konklusjoner ut ifra boreprøvene. Det vil også være, der det er mulig, antatt hvor steril grunn befinner seg.

Beskrivelse av de enkelte boreseksjoner:

4.1.1 TP100:

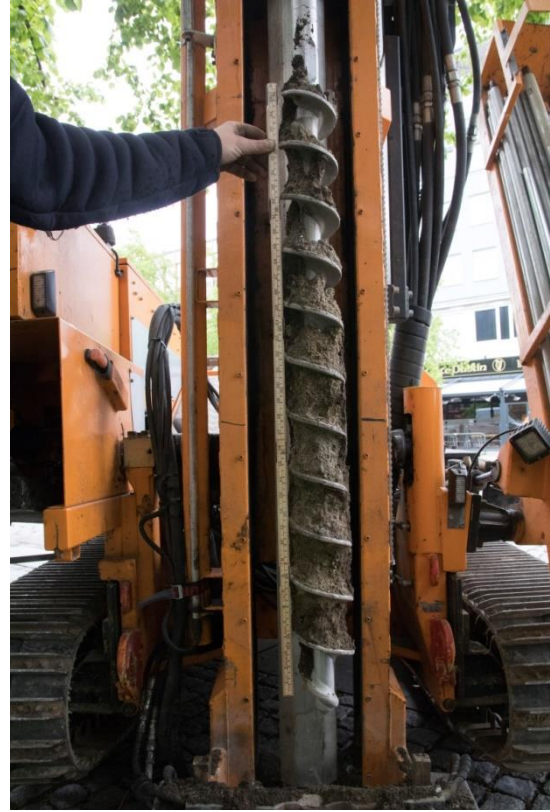
Høyde på asfalt dekket på dette borepunktet var 11.8 moh.

Øverste boreseksjon (0-1m): i denne første meteren fantes løs lysbrun/gul sand de første 70 cm Dette kan se ut til å være gjenfylte moderne masser. I de siste 30 cm av sekvensen går det over i humusholdig jord, med innslag av sand. Det er også innslag av treverk og røtter, noe som mest sannsynlig stammer fra treet som ligger direkte over borepunktet (se Figur 4).

Figur 4: TP100. Bilde av øverste boreseksjon, med målestokk. Da61924_NIKU_11

Andre boreseksjon (1-2m): de første 60 cm av denne seksjonen er av samme innhold som de siste 70 cm av første boremeter: humøs jord, med iblandet sand. Massene er medio løst. Det inneholder en del tegl og i de siste 40 cm av prøven ble det funnet biter av trekull. Dette er antatt å være kulturlag. Det er ikke funnet gjenstander som kan si oss noe om datering (se Figur 5).

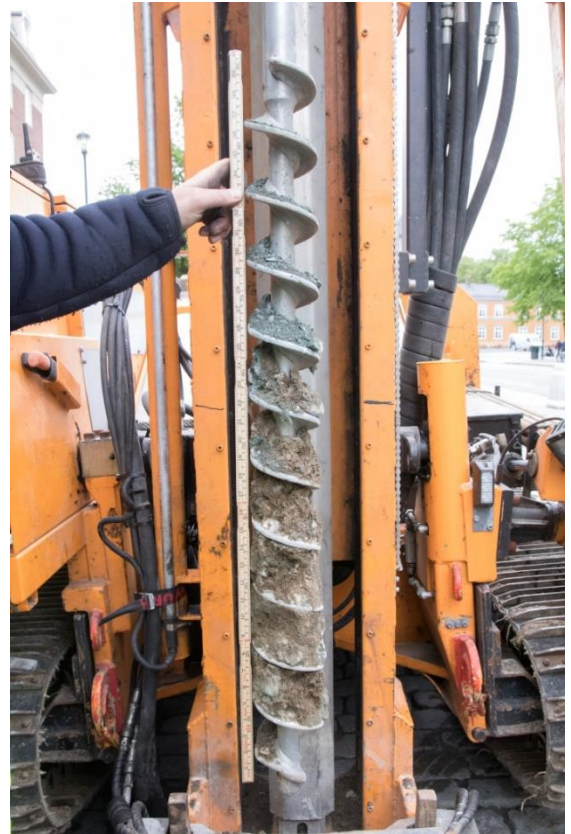
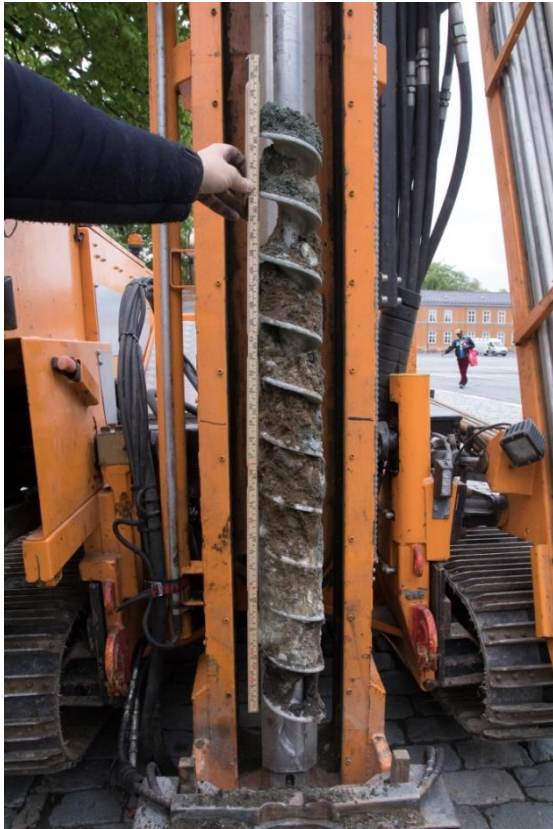
Figur 5 og 6: TP100. Bilde av andre og tredje boreseksjoner, med målestokk. Da61924_NIKU_12 og Da61924_NIKU_13.

Tredje boreseksjon (2-3m): i denne seksjonen er det lys gul/grå sand hele veien. Det kan se ut til at en møter på steril undergrunn her på ca. 2 meter under dagens gatenivå på 9,8 moh. (se Figur 6).

4.1.2 TP 101

Høyde på asfaltdekket på dette borepunktet er 9,2 moh.

Øverste boreseksjon (0-1m): de første 30 cm av denne boreseksjonen er grå dekkgrus. Under dette finner vi 70 cm med grov sand, men en lys brun/gulaktig farge. Det er mye større og mindre steiner i dette laget (se Figur 7).

Figur 7-8: TP 101. Bilde til venstre av øverste boreseksjon og til høyre andre boreseksjon, med målestokk. Da61924_NIKU_14 og Da61924_NIKU_15.

Andre boreseksjon (1-2m): hele denne meteren hadde en lys gul/brunlig farge og inneholdt sand og grus. Dette er vurdert til å være overgangen til steril på dette boringspunktet. Den sterile grunn lå i denne boreseksjonen på ca. 1 m under dagens gatenivå på 8 moh.

4.1.3 TP102

Høyde på asfalt dekket på dette borepunktet er 9,1 moh.

Øverste boreseksjon (0-1m): På dette borepunktet var det ikke mulig å gå dypere ned enn 1 meter på grunn av at det ikke var påvist med sikkerhet hvor vann og avløpsrør lå i området. Dette gjør det derfor vanskelig å si noe om hva som ligger dypere enn 1 meter og sterilgrunn ble derfor ikke påvist (se Figur 9).

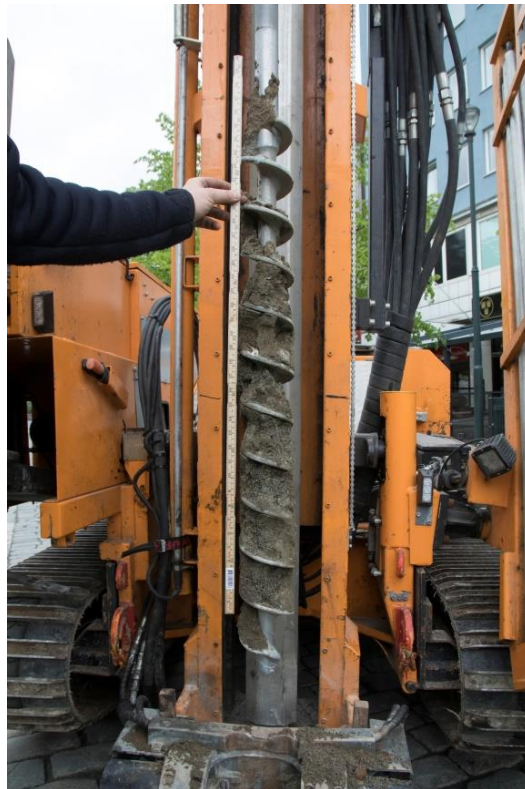

Figur 9: TP102. Bilde av boreseksjonen, med målestokk, Da61924_NIKU_15.

4.1.4 TP103

Høyde på asfalt dekket på dette borepunktet er 9,5 moh.

Øverste boreseksjon (0-1m): den første meteren var sammensatt av løse sand og grusmasser. Dette er vurdert til moderne dekk sand (se Figur 10).

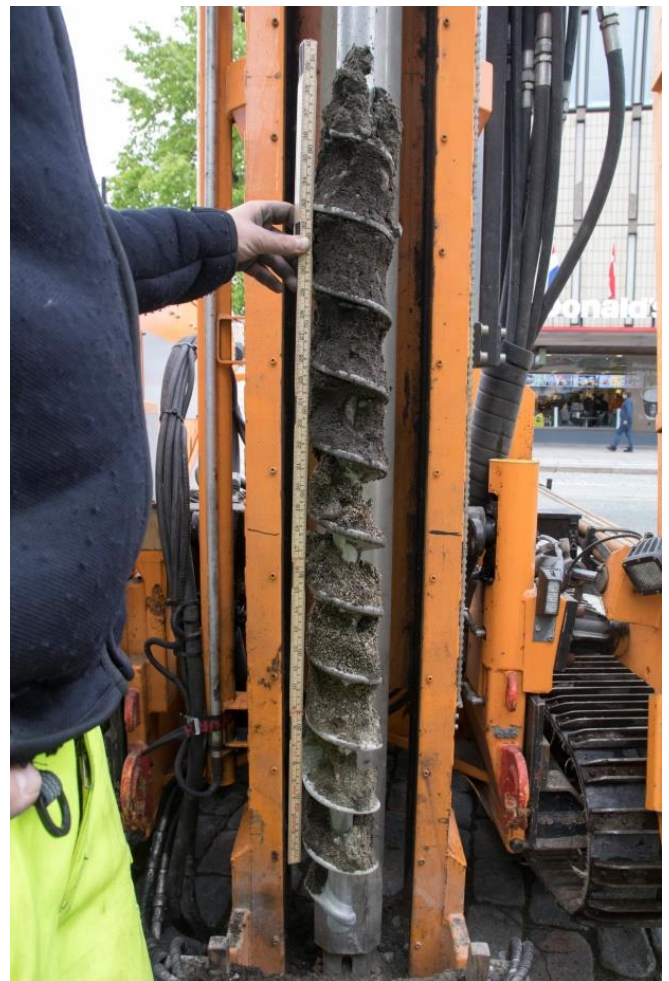
Figur 10: TP103. Bilde øverste boreseksjon, med målestokk. Da61924_NIKU_05.

Andre boreseksjon (1-2m): meteren er sammensatt av grov sand, som er tolket til å være naturlig. I de siste 50cm av meteren fantes det grovere sand med større steiner. Dette er tolket til å være steril sand. Den sterile grunn lå derfor i denne boreseksjonen på ca. 1.5 meter under dagens gatenivå på 8 moh.

4.1.5 TP108

Høyde på asfalt dekket på dette borepunktet er 9,1 moh.

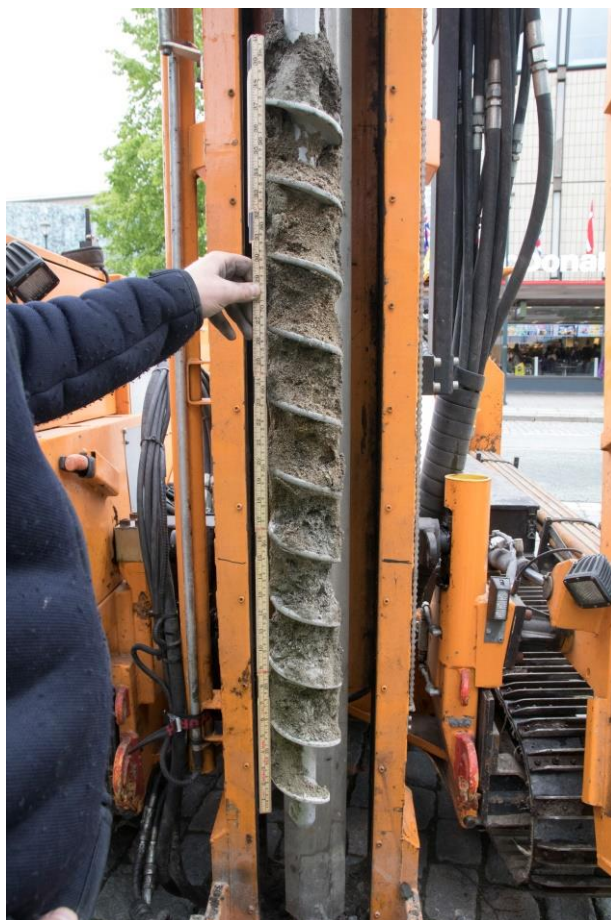
Øverste boreseksjon (0-1m): den første 50 cm av denne boremeteren er løs sand med en del store steiner. Dette er tolket til å være moderne fyllmasser. Det finnes deretter en overgang til et lag med organisk brun/grå masser. Dette ser ut som et kulturlag og inneholder biter av jern en liten bit keramikk med glasur. Dette kulturlaget forekom de siste 50 cm.

Figur 11 og 12: TP108. Bilde øverste og andre boreseksjon, med målestokk. Da61924_NIKU_17 og Da61924_NIKU_18.

Andre boreseksjon (1-2m): de første 50 cm i dette laget er brungrå masser. Det er lite funn i denne delen og det er tolket mot et dyrkingslag. Etter 50 cm er det en overgang til løs sand, med mye større stein (Figur 12).

Tredje boreseksjon (2-3m): i denne meteren er hele sammensatt av løs sand og større stein. Dette er tolket til å være steril grunn. Steril grunn lå derfor i denne boreseksjonen på ca. 2 meter under dagens gatenivå 7.1 moh (Figur 13).

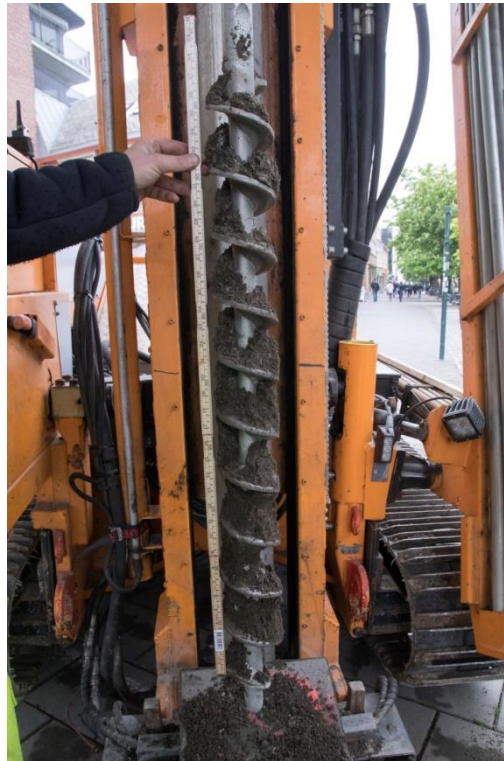
Figur 13: TP108. Bilde av siste tredje boreseksjon, med målestokk. Da61924_NIKU_19.

4.1.6 TP110

Høyde på asfalt dekket på dette borepunktet er 14.1 moh.

Øverste boreseksjon (0-1m): i de første 10 cm av denne meteren fantes det løs gulgrå sand, tolket til å være moderne fyllmasser. Etter dette kom det en overgang til et brungrått jordlag. Det er mye

innslag av gul tegl og mørtel. Borepunktets posisjon (på motsatt side av utgravningen på Torget 2015) kan si oss at dette kan være moderne groppfyll. Laget er tolket til å være etterreformatoriske masser.

Figur 14: TP110. Bilde av første boreseksjon, med målestokk. Da61924_NIKU_27.

Andre boreseksjon (1-2m): hele denne meteren er tolket til å være det samme som meteren over. Det er en større konsentrasjon av tegl, mørtel og innslag av litt jern her (se Figur 16). Det var ikke mulig å gå dypere på dette punktet på grunn av mulige rør/ledninger i området, derfor er det ikke mulig å få kunnskap om steril grunn på dette borepunktet.

Figur 14 og 15: TP110. Bilde av andre meter og detaljbilde samme boreseksjon, med målestokk. Da61924_NIKU_29 og Da61924_NIKU_30.

4.1.7 TP113

Høyde på asfalt dekket på dette borepunktet er 9 moh.

Øverste boreseksjon (0-1m): de første 80cm av denne meteren er grå sand, men større steiner. Massene er løse og i de siste 20 cm er det en overgang til mer organisk jord. Her var det også innslag av sand, tegl og noe kull (se Figur 16).

Figur 16: TP113. Bilde av første meter av boreseksjon, med målestokk. Da61924_NIKU_25.

Andre boreseksjon (1-2m): denne meter ligner de siste 20 cm i første boremeter. Denne andre meteren skilte seg ved at laget var mer kompakt og organisk. Det var også her innslag av tegl, mørtel, keramikk og kull. Keramikkskåret er datert til 16-1700-tallet.

Figur 17 og 18: TP113. Bilde av andre og tredje meter av boreseksjon, med målestokk. Da61924_NIKU_26 og Da61924_NIKU_27.

Tredje boreseksjon (2-3m): denne meteren er for det meste gul sand og grus. Laget er funntomt. Etter 50 cm er det en overgang til et mer leirholdig sandlag, som er tolket til å være stril grunn. Den sterile grunnen lå derfor i denne boreseksjonen på ca. 2.50 meter under dagens gatenivå på 6,5 moh.

4.1.8 TP117

Høyde på asfaltdekket på dette borepunktet er 9,1 moh.

Øverste boreseksjon (0-1m): denne meteren av boreseksjonen ser ut til å inneholde grus og sand som var grå i fargen. Denne er tolket til å være moderne fyllmasse. Det er en antydning til overgang til kulturlag i de siste 10 cm av boreseksjonen.

Figur 19 og 20: TP113. Bilde av andre og tredje meter av boreseksjon, med målestokk. Da61924_NIKU_22 og Da61924_NIKU_23.

Andre boreseksjon (1-2m): i denne meteren fantes det en gråbrun sand av organisk jord. Det var ikke funn i laget og er tolket mot å være et dyrkingslag (se Figur 20).

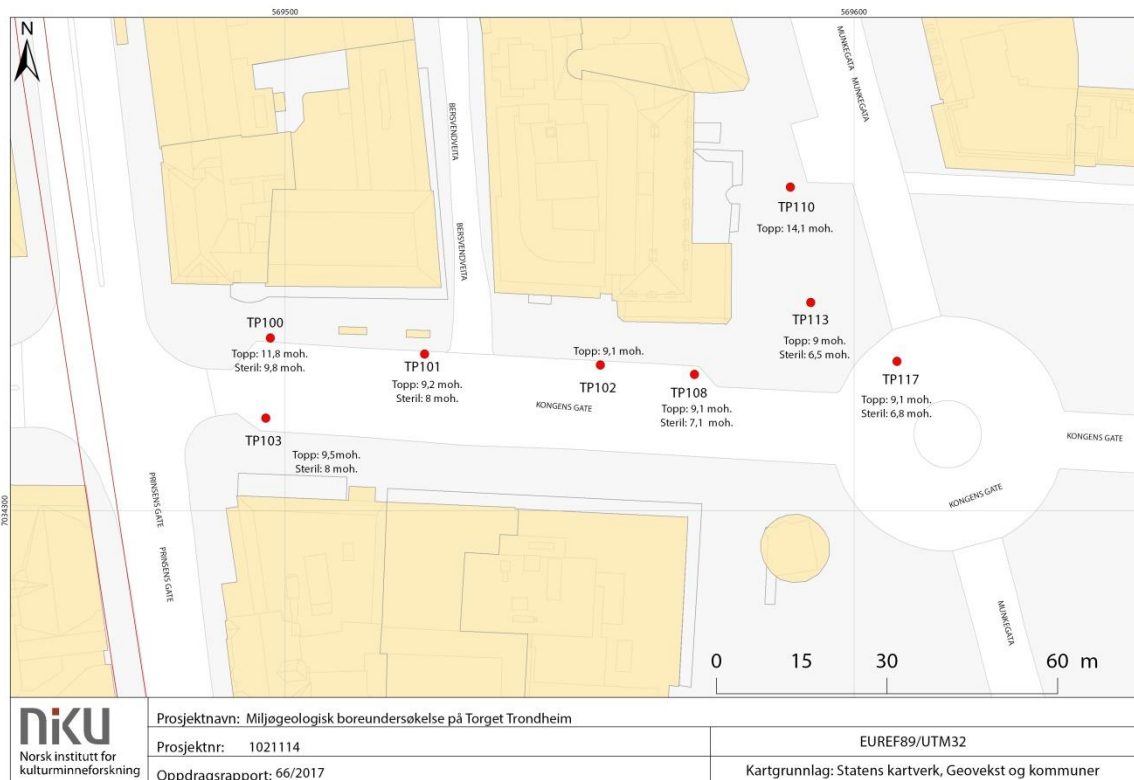
Tredje boreseksjon (2-3m): i de første 20 cm av denne boremeteren finner vi sand som ligner på den i meteren over. Deretter fantes en overgang til en mer leirholdig sand som her er tolket til å være steril. Den sterile grunn lå derfor i denne boreseksjonen på ca. 2,20 m under dagens gatenivå på 6,80 moh.

5 Oppsummering og konklusjon

Boringen på Torvet i Trondheim viser at det kan være kulturlag og dyrkingslag i enkelte av boringspunktene. Ettersom det ble ikke lagt opp til å gjøre dateringer fra borepunktene, er det ikke mulig å si noe om særskilt alder.

Fem av de åtte borepunktene har tydelige tegn til å inneholde kulturlag og/eller dyrkingslag: dette vil si to av de fem boreprøver i Kongensgate (TP100 og TP 108) og samtlige boreprøver tatt på selve torgflaten (TP 110, TP 113 og TP 117) (Figur 21).

Toppen på den sterile undergrunnen ser ut ifra disse boreprøvene til å variere mellom 6,5 moh i øst og 8-9,8 moh i vest (Figur 21). Høydene på dagens gatenivå (topp) varierer noe, men høyden på den sterile undergrunnen ser ut til å synke inn imot Torvets senter.

Figur 21: Oversiktskart med markert høyde på dagens gatenivå (topp) og høyde på steril.

Punkt navn	Topp moh.	Steril grunn moh.
TP100	11,8	9,8
TP101	9,2	8
TP102	9,1	Traff ikke steril grunn
TP103	9,5	8
TP108	9,1	7,1
TP110	14,1	Traff ikke steril grunn
TP113	9	6,5
TP117	9,1	6,8

Figur 22: Tabell med topp (dagens gatenivå) og høyde på steril undergrunn som observert i de enkelte borehullene

6 Litteratur

McLees, C. 2013. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med etablering av kollektivknutepunkt. Prinsenkrysset, Trondheim. *NIKU oppdragsrapport 190/2013*.

McLees, C. Petersén, A, og Reed., I 2014. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med utskifting av dekket. Torget, Trondheim. Prinsenkrysset, Trondheim. *NIKU oppdragsrapport 120/2014*.

Cadamarteri, J 2017. TA 2015/18. Rapport under arbeid.

Rullestad, S 2017. TA2016/13. Rapport under arbeid.

Reed, I. 2011. Arkivgjennomgang i forbindelse med planforslag for opprustning av Torget, Trondheim, *NIKU oppdragsrapport 230/2011*.

7 Vedlegg

7.1 Fotoliste

Endringsnavn	Fotonummer i felt	Motiv	Opptaksdato	Sett mot	Fotograf
Da61924_NIKU_01.JPG	IMG_2253.JPG	Arbeidsbilde fra oppstart av boring med Multikonsult.	15.06.2017	Ø	IH
Da61924_NIKU_02.JPG	IMG_2256.JPG	Arbeidsbilde fra oppstart av boring med Multikonsult.	15.06.2017	NØ	IH
Da61924_NIKU_03.JPG	IMG_2257.JPG	Arbeidsbilde fra oppstart av boring med Multikonsult.	15.06.2017	NØ	IH
Da61924_NIKU_04.JPG	IMG_2258.JPG	Arbeidsbilde fra oppstart av boring med Multikonsult.	15.06.2017	NØ	IH
Da61924_NIKU_05.JPG	IMG_2259.JPG	Oversiktsfoto av første meter i TP 103	15.06.2017	Ø	IH
Da61924_NIKU_06.JPG	IMG_2264.JPG	Arbeidsbilde fra oppstart av boring med Multikonsult.	15.06.2017	Ø	IH
Da61924_NIKU_07.JPG	IMG_2266.JPG	Oversiktsfoto av andre meter i TP 103	15.06.2017	SØ	IH
Da61924_NIKU_08.JPG	IMG_2267.JPG	Arbeidsbilde fra boring i TP 100	15.06.2017	SØ	IH

Da61924_NIKU_09.JPG	IMG_2268.JPG	Arbeidsbilde fra boring i TP 100	15.06.2017	SØ	IH
Da61924_NIKU_10.JPG	IMG_2269.JPG	Arbeidsbilde fra boring i TP 100	15.06.2017	SØ	IH
Da61924_NIKU_11.JPG	IMG_2272.JPG	Oversiktsfoto av første meter i TP 100	15.06.2017	SØ	IH
Da61924_NIKU_12.JPG	IMG_2273.JPG	Oversiktsfoto av andre meter i TP 100	15.06.2017	SØ	IH
Da61924_NIKU_13.JPG	IMG_2276.JPG	Oversiktsfoto av tredje meter i TP 100	15.06.2017	SØ	IH
Da61924_NIKU_14.JPG	IMG_2278.JPG	Oversiktsfoto av første meter i TP 101	15.06.2017	SØ	IH
Da61924_NIKU_15.JPG	IMG_2281.JPG	Oversiktsfoto av første meter i TP 102	15.06.2017	SØ	IH
Da61924_NIKU_16.JPG	IMG_2282.JPG	Oversiktsfoto av andre meter i TP 102	15.06.2017		IH
Da61924_NIKU_17.JPG	IMG_2285.JPG	Oversiktsfoto av første meter i TP 108	15.06.2017		IH
Da61924_NIKU_18.JPG	IMG_2287.JPG	Oversiktsfoto av andre meter i TP 108	15.06.2017		IH
Da61924_NIKU_19.JPG	IMG_2289.JPG	Oversiktsfoto av tredje meter i TP 108	15.06.2017		IH
Da61924_NIKU_20.JPG	IMG_2291.JPG	Arbeidsbilde fra boring i TP 117	15.06.2017		IH
Da61924_NIKU_21.JPG	IMG_2294.JPG	Arbeidsbilde fra boring i TP 117	15.06.2017		IH
Da61924_NIKU_22.JPG	IMG_2296.JPG	Oversiktsfoto av første meter i TP 117	15.06.2017		IH
Da61924_NIKU_23.JPG	IMG_2298.JPG	Oversiktsfoto av andre meter i TP 117	15.06.2017		IH
Da61924_NIKU_24.JPG	IMG_2300.JPG	Oversiktsfoto av tredje meter i TP 117	15.06.2017		IH
Da61924_NIKU_25.JPG	IMG_2301.JPG	Oversiktsfoto av første meter i TP 113	15.06.2017		IH
Da61924_NIKU_26.JPG	IMG_2302.JPG	Oversiktsfoto av andre meter i TP 113	15.06.2017		IH
Da61924_NIKU_27.JPG	IMG_2305.JPG	Oversiktsfoto av tredje meter i TP 113	15.06.2017		IH

Da61924_NIKU_28.JPG	IMG_2307.JPG	Oversiktsfoto av første meter i TP 110	15.06.2017		IH
Da61924_NIKU_29.JPG	IMG_2309.JPG	Oversiktsfoto av andre meter i TP 113	15.06.2017		IH
Da61924_NIKU_30.JPG	IMG_2310.JPG	Detaljbilde av TP 113	15.06.2017		IH
Da61924_NIKU_31.JPG	IMG_2312.JPG	Oversiktsfoto av tredje meter i TP 113	15.06.2017		IH

Norsk institutt for kulturminneforskning er et uavhengig forsknings- og kompetansemiljø med kunnskap om norske og internasjonale kulturminner.

Instituttet driver forskning og oppdragsvirksomhet for offentlig forvaltning og private aktører på felter som by- og landskapsplanlegging, arkeologi, konservering og bygningsvern.

Våre ansatte er konservatorer, arkeologer, arkitekter, ingeniører, geografer, etnologer, samfunnsvitere, kunsthistorikere, forskere og rådgivere med spesiell kompetanse på kulturarv og kulturminner.

www.niku.no

NIKU Oppdragsrapport 66/2017

NIKU hovedkontor
Storgata 2
Postboks 736 Sentrum
0105 OSLO
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Tønsberg
Farmannsveien 30
3111 TØNSBERG
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Bergen
Dreggsallmenningen 3
Postboks 4112 Sandviken
5835 BERGEN
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Trondheim
Kjøpmannsgata 1b
7013 TRONDHEIM
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Tromsø
Framsenteret
Hjalmar Johansens gt. 14
9296 TROMSØ
Telefon: 77 75 04 00